ABU

Werken onder de 18 Wat zijn de regels?

Versie juni 2024

Ben je jonger dan 18 jaar en wil je gaan werken, dan krijg je met andere regels te maken dan volwassenen. Deze regels gaan over het soort werk dat je mag doen, de tijden waarop je mag werken (en vooral waarop je niet mag werken) en de pauzes die je behoort te krijgen. Al deze regels zijn opgenomen in de Arbeidstijdenwet. Deze wet is er om ervoor te zorgen dat je veiligheid, gezondheid en ontwikkeling (bijvoorbeeld je schoolopleiding) niet door het werken in gevaar komen.

Welke regels er voor jou precies gelden, hangt af van je leeftijd. Deze folder vertelt je er meer over. De regels zijn per leeftijdscategorie beschreven (je hoeft dus niet de hele folder te lezen). Uiteraard is het belangrijk dat je op de hoogte bent van deze regels. Helaas zijn ze soms ingewikkeld. Als je iets niet begrijpt, laat de folder dan lezen door een volwassene, bijvoorbeeld je vader of moeder.

Werken als je dertien of veertien bent

Ben je dertien of veertien, dan mag je op schooldagen alleen 'hulparbeid' verrichten. Dat betekent dat je niet zelfstandig mag werken, maar dat er steeds iemand in de buurt moet zijn die leiding geeft. Hij of zij kijkt hoe jij je werk doet en geeft zo nodig aanwijzingen.

Hoelang je mag werken en welk soort werk je mag doen, hangt ervan af: tijdens de schooldagen gelden er andere regels dan op vrije dagen en in de vakantie. Zo mag je op de dagen dat je naar school moet (naast je schooltijd) niet meer dan twee uur per dag werken. Bovendien mag je dan alleen klusjes rond het huis en in de buurt doen: oppassen bij familie of kennissen of auto's wassen. Meestal gaat dit werk niet via een uitzendbureau.

Met de wijziging in de Arbeidstijdenwet, mag je bij lichte werkzaamheden op zaterdag zeven uur werken, net als op vakantiedagen. Ook mag je in een schoolweek om zeven uur 's ochtends met je werk beginnen. Alleen op vrije dagen en in de vakantie mag je ook ander werk doen dan tijdens de school-periode. Denk bijvoorbeeld aan vakken vullen, fruit plukken of helpen op een kinderboerderij. In de wet heet dit: 'niet-industriële hulparbeid van lichte aard'.

De wet bepaalt nog veel meer zaken, zoals het aantal uren dat je per week mag werken en de regels die gelden voor de pauzes op het werk. Hoe het allemaal precies zit, vind je terug in **tabel 1**.

Tabel 1 - Werken als je dertien of veertien bent*

Hoelang mag je werken...	
... op een schooldag? *(hier geldt de hoofdregel: 'de school gaat voor')*	2 uur**
... op een vrije dag (bijvoorbeeld zaterdag)?	7 uur
... op een vakantiedag?	7 uur
Hoeveel uur rust moet je dagelijks achter elkaar krijgen?	14 uur
in elk geval tussen:	19.00 - 07.00 uur
Hoeveel dagen mag je wekelijks werken?	5 dagen
Hoeveel uur mag je alles bij elkaar werken...	
... tijdens een schoolweek?	12 uur
... tijdens een vakantieweek?	35 uur
Hoeveel vakantieweken mag je werken?	4 weken
Hoeveel vakantieweken mag je achter elkaar werken?	3 weken
Hoeveel pauze moet je minimaal krijgen als je langer dan 4,5 uur achter elkaar werkt?	een halfuur
Mag je op zondag werken?	nee

* *Voor jongeren die deelnemen aan uitvoeringen en jongeren die stage lopen gelden andere regels. Deze bespreken we niet in deze folder.*

** *Werken op een schooldag mag alleen als het gaat om klusjes rond het huis en in de buurt. 'Niet-industriële hulparbeid van lichte aard' mag alleen op een vrije dag en in de vakantie.*

Werken op je vijftiende

Als je vijftien bent, mag je licht niet-industrieel werk doen, zoals vakken vullen, fruit plukken, hulpwerkzaamheden in de horeca. Productiewerk, bijvoorbeeld in een fabriek, magazijn en/of horeca waar alcohol wordt verstrekt en/of achter de kassa werken, is er nog niet bij. Daarnaast mag je als 15-jarige niet werken als maaltijdbezorger op fiets of e-bike.
Vanaf je vijftiende mag je kranten bezorgen. Gaat het om een ochtendkrant, dan gelden extra regels en moeten de afspraken daarover op papier worden gezet. Behalve jij en je baas, moeten ook je ouders daar hun handtekening onder zetten. Kranten bezorgen mag vanaf 6.00 uur 's ochtends. Je mag niet werken met gevaarlijke en/of giftige stoffen en zelfs niet bij machines in de buurt komen.

Hoelang je per dag mag werken, hangt ervan af: op schooldagen gelden andere regels dan op vrije dagen en in de vakantie. Moet je naar school, dan mag je die dag niet meer dan twee uur werken. Op vrije dagen en in de vakantie mag je acht uur werken. In principe mag je niet op zondag werken (maar er zijn uitzonderingen). De wet bepaalt ook hoeveel uur je alles bij elkaar per week mag werken, hoe het zit met werken op zondag, hoeveel vakantieweken je per jaar mag werken, en de regels die gelden voor de pauzes op het werk.
Hoe het allemaal precies zit, vind je terug in **tabel 2**.

Tabel 2 - Werken als je vijftien bent (en volledig leerplichtig)*

Hoelang mag je werken...	
... op een schooldag? *(hier geldt de hoofdregel: 'de school gaat voor')*	2 uur
... op een vrije dag (bijvoorbeeld zaterdag)?	8 uur
... op een vakantiedag?	8 uur
Hoeveel uur rust moet je dagelijks achter elkaar krijgen?	12 uur
in elk geval tussen:	19.00 - 07.00 uur
en in de vakantie en op zaterdag en zondag tussen:	21.00 - 07.00 uur
Hoeveel dagen mag je wekelijks werken?	5 dagen
Hoeveel uur mag je alles bij elkaar werken...	
... per dag (inclusief schooltijd)?	8 uur
... per week (inclusief schooltijd)?	40 uur
Hoeveel vakantieweken mag je werken?	6 weken
Hoeveel vakantieweken mag je achter elkaar werken?	4 weken
Hoeveel pauze moet je minimaal krijgen als je langer dan 4,5 uur achter elkaar werkt?	een halfuur
Mag je op zondag werken?	in de regel niet**

* *Voor jongeren die deelnemen aan uitvoeringen en jongeren die stage lopen gelden aparte regels. Deze bespreken we verder niet in deze folder.*

** *Werken op zondag mag alleen als:*
- *het soort werk het nodig maakt en het in jouw arbeidscontract staat;*
- *het door de bedrijfsomstandigheden nodig is en er overeenstemming is met de ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging, of met de 15-jarige;*
- *je ouders of verzorgers uitdrukkelijk toestemming hebben gegeven.*

Werk je op een zondag dan ben je op de zaterdag ervoor vrij.
Verder ben je per 16 weken ten minste 5 zondagen vrij.

Vijftien jaar en niet meer (volledig) naar school

Ben je vijftien en ga je niet meer (elke dag) naar school, omdat je niet meer (volledig) leerplichtig bent, dan gelden er andere regels. Hierbij is wel vrijstelling van de leerplicht vereist. Het belangrijkste verschil is dat je maximaal acht uur per dag mag werken. Als je soms nog naar school moet, worden de uren waarop je op school zit, afgetrokken van het aantal uren dat je die dag nog mag werken. Stel: je gaat op maandag vijf uur naar school, dan mag je die dag nog maar drie uur werken.

Werken als je zestien of zeventien bent

Ben je zestien of zeventien, dan mag je hetzelfde werk doen als volwassenen, zolang het werk maar niet gevaarlijk of schadelijk voor je gezondheid is. Bovendien mag het werk je niet hinderen om naar school te gaan. Je mag maximaal negen uur per dag werken. Als je daarnaast nog verplicht naar school gaat, mag je die dag(en) minder werken. De schooluren moet je aftrekken van het aantal uren dat je op die dag(en) aan de slag kunt. Stel: je gaat op maandag vijf uur naar school, dan mag je die dag niet langer dan vier uur werken. Als je verschillende bijbaantjes hebt, moet je je werkgevers ook over je werktijden bij je andere werkgevers inlichten, omdat deze uren allemaal bij elkaar moeten worden opgeteld.

Verder geldt dat je wekelijks anderhalve dag achter elkaar rust moet krijgen en dat je op zondag doorgaans niet mag werken. Op die laatste regel bestaan overigens uitzonderingen: als het werk dat je doet nu eenmaal hoort bij de zondag en je bovendien tegen je baas hebt gezegd dat je er geen problemen mee hebt en goede afspraken hierover hebt gemaakt, mag het weer wel. Verder zijn nachtarbeid, consignatiediensten (oproep-diensten) en overwerk niet toegestaan. De precieze regels vind je terug in **tabel 3**.

Tabel 3 - Werken als je zestien of zeventien bent

Hoelang mag je werken...	
... op een schooldag als je nog leerplichtig bent? *(hier geldt de hoofdregel: 'de school gaat voor')*	9 uur min de uren die je op school doorbrengt
... op een gewone werkdag?	9 uur
Hoeveel uur rust moet je dagelijks achter elkaar krijgen?	12 uur
in elk geval tussen:	23.00 en 06.00 uur
Hoeveel uur rust moet je wekelijks achter elkaar krijgen?	36 uur per periode van 7 x 24 uur.
Hoeveel uur mag je alles bij elkaar werken...	
... tijdens een werkweek?	45 uur (min eventuele schooluren)
... per periode van vier weken?	160 uur (je mag dus niet elke week 45 uur werken)
Hoeveel pauze moet je minimaal krijgen als je langer dan 4,5 uur achter elkaar werkt?	een halfuur
Mag je op zondag werken?	in de regel niet, maar er zijn uitzonderingen*
Hoe vaak moet je in elk geval op zondag vrij zijn?	13 zondagen per 52 weken**

* *Werken op zondag mag alleen als:*
- het soort werk het nodig maakt en het in jouw arbeidscontract staat;
- het door de bedrijfsomstandigheden nodig is en er overeenstemming is met de ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging, of met de betrokken werknemers;
- je zelf toestemming hebt gegeven.

** *Bij CAO (Collectieve Arbeidsovereenkomst) kan deze regel versoepeld worden: dit is echter in de CAO voor Uitzendkrachten niet het geval.*

Hoeveel ga je verdienen...

... als je dertien of veertien bent?

Misschien heb je ervan gehoord: in Nederland kennen we een wettelijk minimumloon. Werkgevers zijn verplicht in elk geval dit minimumloon te betalen. Maar als je dertien of veertien bent, is het minimumloon nog niet van toepassing. Er zijn uitzendbureaus die het minimumloon betalen dat je zou moeten krijgen als je vijftien zou zijn, maar dat is niet verplicht.

... als je vijftien jaar of ouder bent?

Als je vijftien jaar of ouder bent, moet de werkgever het wettelijk minimumloon betalen. Dat geldt dus ook als je uitzendwerk doet. Soms betaalt het uitzendbureau meer dan het wettelijk minimumloon, maar verplicht is dat niet. In de tabel hieronder kun je aflezen hoeveel je ten minste gaat verdienen.

Minimumjeugdlonen (1 juli 2024)

Leeftijd	Per uur
15	€ 4,10
16	€ 4,72
17	€ 5,40

Belastingen en kinderbijslag

Wie uitzendwerk doet, betaalt automatisch belasting en premies. Als je maar weinig werkt, kun je deze bedragen terugkrijgen. Meer informatie hierover is te vinden via 0800 - 05 43.

Meer weten?

Om het overzichtelijk te houden, noemen we in deze folder alleen de belangrijkste regels. Wil je meer weten? Op de website van de Rijksoverheid, (**www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bijbaan-vakantiewerk-en-stage-door-jongeren**), vind je alle regels over het werken door jongeren onder de achttien jaar. Maar je kunt natuurlijk ook een ABU-uitzend-bureau binnenlopen en daar je vragen stellen.

Deze folder wordt uitgegeven door de Algemene Bond Uitzendondernemingen (kortweg: ABU). De ABU is een vereniging waar veel uitzendbureaus lid van zijn. Een van de taken van de ABU is het geven van voorlichting over uitzendwerk.

Werknemersorganisaties

FNV
Postbus 9208
3506 GE UTRECHT
www.fnv.nl

CNV Vakmensen.nl
Postbus 2525
3500 GM UTRECHT
www.cnvvakmensen.nl

De Unie
Multatulilaan 12
4103 NM CULEMBORG
www.unie.nl

Werkgeversorganisatie

ABU
Singaporestraat 74
1175 RA LIJNDEN
www.abu.nl